

Zimní energetický balíček – 1. část

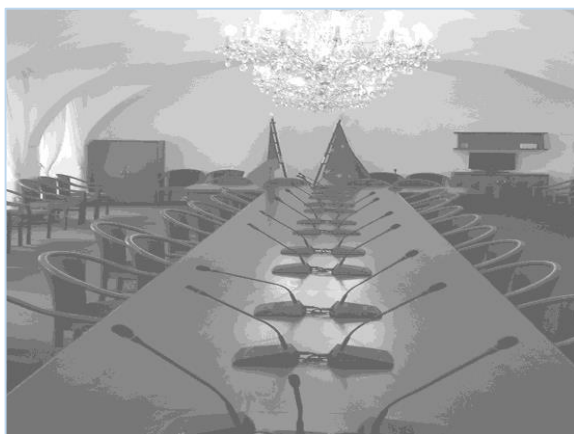
Informační podklad ke:

- sdělení Komise – Čistá energie pro všechny Evropany;

- návrhu nařízení o správě energetické unie, kterým se mění směrnice 94/22/ES, směrnice 98/70/ES, směrnice 2009/31/ES, nařízení (ES) č. 663/2009, nařízení (ES) č. 715/2009, směrnice 2009/73/ES, směrnice Rady 2009/119/ES, směrnice 2010/31/EU, směrnice 2012/27/EU, směrnice 2013/30/EU a směrnice Rady (EU) 2015/652 a ruší nařízení (EU) č. 525/2013;

- návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti;

- návrhu směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepřacované znění)

Podklad k dokumentům Rady č. 15090/16, 15091/16,
15120/16 a 15172/16

duben 2017

zpracovala: Eva Balounová

Obsah:

- Odůvodnění a předmět: 4
- Obsah a dopad:..... 4
- Stanovisko vlády ČR: 12
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 13
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 13

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Zimní energetický balíček – 1. část	Typ řady: interní
Zpracovala: Balounová, E.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentům č. 15090/16, 15091/16, 15120/16 a 15172/16	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: duben 2017	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Energetická unie; správa energetické unie; energetická účinnost; obnovitelné zdroje energie; energetická náročnost budov	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance - Čistá energie pro všechny Evropany

KOM(2016) 860 v konečném znění, kód Rady 15172/16

NÁVRH NAŘÍZENÍ

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o správě energetické unie, kterým se mění směrnice 94/22/ES, směrnice 98/70/ES, směrnice 2009/31/ES, nařízení (ES) č. 663/2009, nařízení (ES) č. 715/2009, směrnice 2009/73/ES, směrnice Rady 2009/119/ES, směrnice 2010/31/EU, směrnice 2012/27/EU, směrnice 2013/30/EU a směrnice Rady (EU) 2015/652 a ruší nařízení (EU) č. 525/2013

KOM(2016) 759 v konečném znění, kód Rady 15090/16

Interinstitucionální spis 2016/0375/COD

NÁVRH SMĚRNICE

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti

KOM(2016) 761 v konečném znění, kód Rady 15091/16

Interinstitucionální spis 2016/0376/COD

NÁVRH SMĚRNICE

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepracované znění)

KOM(2016) 767 v konečném znění, kód Rady 15120/16

Interinstitucionální spis 2016/0382/COD

- **Právní základ:**

Článek 194 odst. 2, článek 192 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (KOM(2016) 759).

Článek 194, odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (KOM(2016) 761, KOM(2016) 767).

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

02. 12. 2016 (KOM(2016) 759, KOM(2016) 767)

05. 12. 2016 (KOM(2016) 761)

06. 12. 2016 (KOM(2016) 860)

- **Procedura:**

Řádný legislativní postup.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datované dnem 16. ledna 2017, 27. ledna 2017 a 23. února 2017, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 20. března 2017 prostřednictvím systému ISAP.

- **Odůvodnění a předmět:**

Energetická unie (EnU) je jednou z deseti priorit Komise pod vedením J. C. Junckera. Komise již představila několik iniciativ v této oblasti, za nejdůležitější považuje rámcovou strategii pro energetickou unii,¹ návrhy na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu,² systém EU pro obchodování s emisemi³ a související pravidla o sdílení úsilí⁴ a využití půdy a lesnictví⁵ a strategii pro nízkoemisní mobilitu.⁶

Začátkem roku 2017 Komise představila Druhou zprávu o stavu energetické unie⁷ a Zprávu o pokroku v oblasti obnovitelné energie.⁸

V nyní předkládaném balíčku (pro zjednodušení označovaný jako zimní energetický balík) Komise představuje návrhy právních předpisů a zjednodušujících opatření, které dle Komise mají za cíl modernizovat hospodářství a posílit investice do odvětví s čistou energií. Legislativní návrhy se týkají energetické účinnosti, energie z obnovitelných zdrojů, fungování trhu s elektřinou, bezpečnosti dodávek energie a pravidel správy energetické unie. Mezi zjednodušující opatření se řadí iniciativy na urychlení inovací v oblasti čisté energie a na obnovu budov v Evropě a také opatření na podporu veřejných a soukromých investic a co nejefektivnějšího využití dostupného rozpočtu EU, na podporu iniciativ vedených průmyslem a posilujících konkurenceschopnost, na zmírnění společenského dopadu přechodu na čistou energii, na zapojení vícero aktérů, a to na jedné straně orgánů členských států a orgánů místní a městské samosprávy a na druhé straně firem, sociálních partnerů a investorů, a na co největší posílení vedoucího postavení Evropy v oblasti technologií a služeb souvisejících s čistou energií s cílem pomoci třetím zemím, aby dosáhly svých politických cílů.

Dle Komise je energetická unie hlavní hnací silou a příspěvkem EU ke globálnímu a úplnému přechodu k nízkouhlíkovému hospodářství. Evropská unie také již ratifikovala Pařížskou dohodu, která následně v listopadu 2016 vstoupila v platnost.

Tato první část balíčku představuje průvodní sdělení Komise Čistá energie pro všechny Evropany a legislativní návrhy týkající se energetické účinnosti a energie z obnovitelných zdrojů a nakonec je představen návrh nařízení týkající se pravidel pro správu energetické unie.

- **Obsah a dopad:**

1. Sdělení Komise – Čistá energie pro všechny Evropany

- Úvod

Průvodní sdělení k celému energetickému balíčku se skládá z několika částí. V první, úvodní části představuje celý balíček a vysvětluje účel jeho vzniku; objasňuje, že předložený **balíček sleduje 3 hlavní cíle: energetickou účinnost, dosažení celosvětového vedoucího postavení v oblasti energie**

¹ KOM (2015) 80

² KOM (2016) 52

³ KOM (2015) 337

⁴ KOM (2016) 482

⁵ KOM (2016) 479

⁶ KOM (2016) 501

⁷ KOM (2017) 53

⁸ KOM (2017) 57

z obnovitelných zdrojů a zajištění spravedlivých podmínek pro spotřebitele. Těmto cílům se sdělení věnuje v navazujících kapitolách, jedna kapitola se také věnuje zjednodušujícím opatřením.

Sdělení uvádí, že předkládaný balíček je příležitostí, jak urychlit přechod na čistou energii, růst a tvorbu pracovních míst. Balíček má od roku 2021 zmobilizovat další veřejné a soukromé investice ve výši až 177 miliard EUR ročně, a může tak v následujícím desetiletí vyvolat až 1 % růst HDP a vytvořit 900 000 nových pracovních míst. Dále má přinést to, že uhlíková náročnost hospodářství EU bude v roce 2030 v průměru o 43 % nižší než dnes a obnovitelné zdroje elektrické energie budou tvořit asi polovinu skladby zdrojů pro výrobu elektřiny v EU. Komise zdůrazňuje, že důležité je zajistit, aby přechod na systém čisté energie přinášel užitek všem Evropanům.

Evropská komise úvodem ilustruje, jak je odvětví energetiky důležité pro evropské hospodářství: ceny energií ovlivňují konkurenceschopnost celé ekonomiky a představují v průměru 6 % ročních výdajů domácností. Odvětví zaměstnává téměř 2,2 milionu lidí v přibližně 90 000 podnicích po celé Evropě, což představuje 2 % celkové přidané hodnoty. Rozvoj obnovitelných zdrojů energie a energeticky účinných výrobků a služeb dal vzniknout novým podnikům po celé Evropě, které Evropanům zajišťují pracovní místa a růst. Míra dopadu energetické unie na zaměstnanost dle Komise dalece překračuje hranice odvětví zásobování energií; např. odvětví napojená na obnovitelné zdroje energie přímo či nepřímo zaměstnávají více než milion pracovníků a odvětví související s energetickou účinností zhruba jeden milion pracovníků. Komise v úvodu sdělení také uvádí, že v zájmu dosažení klimatických a energetických cílů EU do roku 2030 je třeba v období let 2020 – 2030 každoročně investovat asi 379 miliard EUR. Komise upozorňuje, že evropské podniky by měly stát v čele těchto investic. Dodává, že díky 27 miliardám EUR ročně vyhrazeným na veřejný a soukromý výzkum, vývoj a inovace v oblastech souvisejících s energetickou unií je EU v dobrém postavení. Komise si od balíčku slibuje zvýšení průmyslové výroby ve stavebnictví až o 5 %, ve strojírenství až o 3,8 % a v odvětví železa a oceli až o 3,5 %, což má dle Komise představovat až 957 000 nových pracovních míst v těchto odvětvích.

➤ Kapitola k energetické účinnosti

Evropská komise připomíná, že „nejlevnějším a nejčistším zdrojem energie je energie, kterou není třeba vůbec vyrobit nebo použít.“

Komise v souladu s požadavkem Evropské rady z října 2014 přezkoumala ***cílovou energetickou účinnost EU a má za to, že by EU měla stanovit závazný cíl na úrovni celé EU ve výši 30 % do roku 2030 oproti v roce 2014 dohodnutými cílovými nejméně 27 %.***⁹ Od tohoto navýšení očekává až 70 miliard EUR dodatečného hrubého domácího produktu a 400 000 nových pracovních míst, spolu s dalším snížením nákladů na dovoz fosilních paliv. Komise dále navrhuje, aby povinnosti týkající se úspor energie stanovené ve směrnici o energetické účinnosti, podle níž mají dodavatelé a distributoři energie ročně ušetřit 1,5 % energie, zůstaly v platnosti i po roce 2020.

Dále se Komise zaměřuje na ***energetickou účinnost budov***,¹⁰ což je dle Komise oblast, která trpí nedostatkem investic a řadou překážek.¹¹ Hlavním cílem návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov je urychlit nákladově efektivní renovaci stávajících budov, což představuje všeobecně přínosnou možnost pro hospodářství EU jako celku. Uvádí se, že úspory energie mohou pozitivně ovlivnit také veřejné rozpočty, jelikož výdaje na energii veřejných budov činí asi 1 miliardu EUR ročně. Komise analyzuje, jaký dopad mají účetní pravidla pro veřejný sektor na smlouvy o energetické účinnosti, a do konce roku 2017 má v plánu provést aktualizaci pokynů pro statistické zpracování takových partnerství. Předkládaná změna

⁹ KOM (2016) 761 v konečném znění

¹⁰ KOM (2016) 765 v konečném znění

¹¹ Budovy v současnosti představují 40 % celkové spotřeby energie a okolo 75 % z nich jsou energeticky nevhodné.

směrnice o energetické náročnosti budov posílí ustanovení o dlouhodobých strategiích pro renovaci budov, čímž má urychlit tempo renovace s cílem dekarbonizovat fond budov do poloviny století. Posílením certifikátů energetické náročnosti mají být zajištěny kvalitnější informace pro navrhovatele projektů a investory, jelikož se zpřístupní údaje o provozní spotřebě energie veřejných budov a propojí se intenzita veřejné podpory s dosaženou výší úspor energie. Směrnice bude vyžadovat instalaci elektrických stanic pro dobíjení vozidel.¹² Balík zahrnuje také unijní strategii zavádění spolupracujících inteligentních dopravních systémů.¹³ Komise dále spouští evropskou iniciativu pro budovy, která zahrnuje prvek „inteligentního financování pro inteligentní budovy“ (iniciativa je přílohou sdělení).

Energeticky náročná odvětví budou muset i nadále pokračovat se zaváděním opatření ke zlepšení energetické účinnosti (takové investice se prý zpravidla vrátí díky nižším nákladům na energii).

I nadále mají hrát důležitou úlohu **ekodesign a energetické štítky**. Komise se rozhodla se ještě více zaměřit na produkty s nejvyšším potenciálem úspor v oblasti energie a oběhového hospodářství. Balíček obsahuje i pracovní plán pro ekodesign na období 2016 – 2019 a řadu opatření pro konkrétní produkty.¹⁴

➤ Kapitola k oblasti energie z obnovitelných zdrojů

Úvodem Komise poznamenává, že odvětví energie z obnovitelných zdrojů zaměstnává v Evropě více než milion osob a Evropa si stále drží světové prvenství v odvětví větrné energie. Evropa ale přišla o své vedoucí postavení ve výrobě solárních panelů ve prospěch dovozu. Komise uvádí, že se bude zabývat iniciativami vedenými průmyslem, jejichž obecným cílem je podpořit **celosvětové vedoucí postavení EU v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a čistých technologií**.

Evropská rada vytyčila cíl, aby **podíl energie z obnovitelných zdrojů spotřebované v EU v roce 2030 činil alespoň 27 %**. Tento cíl je závazný na úrovni EU, ale nepřenáší se do závazných cílů na vnitrostátní úrovni.¹⁵

Směrnice o obnovitelných zdrojích energie¹⁶ společně s návrhy nového uspořádání trhu s elektřinou¹⁷ mají vytvořit právní rámec s rovnými podmínkami pro všechny technologie, bez ohrožení cílů v oblasti klimatu a energetiky. Při přechodu na systém čisté energie sehraje důležitou roli elektřina: tržní pravidla je třeba přizpůsobit tak, aby napomáhala rozvoji, řídila proměnlivý výkon a zajistila bezpečnost dodávek. Komise uvádí, že dobře integrované krátkodobé trhy s elektrickou energií s možností obchodovat blíže okamžiku dodání budou odměňovat pružnost na trhu, co se týče výroby, poptávky i skladování. Přednostní distribuce zůstane v platnosti pro stávající zařízení, zařízení na získávání energie z obnovitelných zdrojů malého rozsahu a demonstrační projekty. Směrnice o obnovitelných zdrojích energie obsahuje zásady na podporu obnovitelných zdrojů, které budou platit po roce 2020, aby případné dotace byly nákladově efektivní a minimalizovaly narušení trhu. Pro úspěšnou integraci obnovitelných zdrojů budou i

¹² V případě stávajících budov bude toto ustanovení platit od roku 2025 pouze pro komerční budovy s více než deseti parkovacími místy. U nových budov nebo budov procházejících větší renovací bude toto ustanovení platit pro obytné budovy s více než deseti parkovacími místy ve formě povinnosti předpřipravit kabeláž a pro komerční budovy s více než deseti parkovacími místy ve formě povinnosti instalovat elektrické stanice pro dobíjení vozidel. Malé a střední podniky a orgány veřejné moci lze z oblasti působnosti vyloučit, jelikož pro druhé jmenované již platí směrnice o alternativních palivech, za předpokladu, že jejich dobíjecí stanice jsou veřejně dostupné.

¹³ KOM (2016) 766

¹⁴ KOM (2016) 773, C (2016) 7764, 7765, 7767, 7769, 7770 a 7772

¹⁵ Členské státy přislíbí přispívat prostřednictvím integrovaných vnitrostátních plánů pro energetiku a klima. Tuto otázku bude řešit nové nařízení o správě energetické unie, KOM (2016) 759.

¹⁶ KOM (2016) 767

¹⁷ KOM (2016) 864, KOM (2016) 861, KOM (2016) 863 a KOM (2016) 862 – viz druhá část balíku.

nadále třeba robustní infrastruktury pro přenos a distribuci energie a také dobře propojená evropská síť.

Komise upozorňuje na potřebu využití potenciálu **vytápění a chlazení¹⁸ a bioenergie**. Bude podporovat **rozvoj vyspělých alternativních paliv pro dopravu** pověřením k přimíchávání biopaliv pro dodavatele paliv, zatímco podíl biopaliv ze zemědělských plodin se bude postupně snižovat. Komise upozorňuje na potřebu **omezit další tlak na využívání lesů** (v souvislosti s tuhou biomasou). Komise navrhuje rozšířit stávající kritéria udržitelnosti EU na všechny druhy bioenergie. Návrh stanovuje **nový přístup pro lesní biomasu**, který vychází z platných právních předpisů pro udržitelné obhospodařování lesů a odpovídajícího účtování emisí skleníkových plynů z využívání půdy a lesního hospodářství v zemi původu biomasy. Vývoj výroby biomasy a jejího využití v oblasti energie bude sledován a přezkoumán v rámci správy energetické unie.

➤ Kapitola k zajištění spravedlivých podmínek pro spotřebitele

Komise uvádí, že spotřebitelé jsou ve středu zájmu energetické unie. Energie patří mezi zboží kritické důležitosti. Komise navrhuje reformovat trh s energií s cílem posílit postavení spotřebitelů a zajistit jim větší svobodu volby. Prvním krokem má být poskytnout spotřebitelům **lepší informace** o jejich vlastní spotřebě energie a souvisejících nákladech. V rámci tohoto balíčku chce Komise zvýšit transparentnost, k čemuž má přispět **druhá dvouletá zpráva o nákladech na energii a cenách energie**.¹⁹ Díky změnám v právních předpisech a přechodu od centralizované konvenční výroby k decentralizovaným, inteligentním a propojeným trhům má být pro spotřebitele snazší vyrábět jejich vlastní energii, skladovat ji, sdílet, spotřebovat nebo ji prodat zpět trhu – přímo nebo jako energetická družstva. Je třeba odstranit stropy velkoobchodních a maloobchodních cen a zároveň zajistit plnou a odpovídající ochranu (spotřebitelských) domácností ve zranitelné situaci.

Komise upozorňuje, že velkou výzvou v celé EU je **energetická chudoba**, která pramení z nízkých příjmů a energeticky neúčinného bydlení. Balíček má stanovit nový přístup k ochraně spotřebitelů ze zranitelných skupin. Návrhy Komise v oblasti energetické účinnosti žádají po členských státech, aby přihlédly k energetické chudobě, a trvají na tom, že část opatření zaměřených na energetickou účinnost bude zavedena prioritně v domácnostech čelících energetické chudobě a v oblasti sociálního bydlení. Také dlouhodobé vnitrostátní strategie renovace budov by měly přispívat ke zmírňování energetické chudoby. Součástí procesu správy energetické unie je i povinnost členských států monitorovat energetickou chudobu a připravovat o ní zprávy. V souladu se snahou posílit a chránit pozici spotřebitelů Komise kromě toho navrhuje určité procesní záruky předtím, než lze spotřebitele odpojit. Komise také zakládá středisko pro sledování energetické chudoby.

(Návrhům zimního energetického balíčku z kapitoly „spravedlivých podmínek pro spotřebitele“ se podrobněji věnuje druhá část zimního energetického balíčku.)

➤ Kapitola k zjednodušujícím opatřením

Kromě nastavení právního rámce EU na období po roce 2020, má dle Komise EU podpořit přechod na čistou energii také pomocí dalších nástrojů. Sem patří využití široké řady politik EU: účinné prosazování předpisů EU, využití finančních prostředků EU účinným a soudržným způsobem a podpora partnerství se zúčastněnými stranami. V rámci **každoroční zprávy o stavu energetické unie** se Komise vyjádří k provádění opatření na podporu přechodu na čistou energii představených spolu s tímto balíčkem a podle potřeby přidá nová opatření.

¹⁸ Viz strategie pro vytápění a chlazení (KOM (2016) 51)

¹⁹ KOM (2016) 769

K posílení konkurenceschopnosti Evropy a zavádění technologií využívajících čistou energii představuje Komise v rámci tohoto balíku *iniciativu na urychlení inovací v oblasti čisté energie*.²⁰ Dále Komise podpoří iniciativy vedené průmyslem, aby podpořila celosvětové vedoucí postavení EU v oblasti čisté energie a nízkouhlíkových technologických řešení. Komise také přezkoumá, jak lze *zlepšit podporu přechodu v regionech s těžbou uhlí a vysokými emisemi uhlíku*. Komise bude zajišťovat platformy pro odvětví a pracovníky s ohledem na přizpůsobení dovedností potřebám přechodu na čistou energii. *Tento balík také zintenzivňuje opatření EU pro odstranění neúčinných dotací na fosilní paliva*.²¹

Komise zdůrazňuje, že důležitými nástroji jsou rovněž vnější politika a politika rozvojové spolupráce (západní Balkán, Turecko, Afrika), a vyzývá evropské podniky, aby využily dostupné příležitosti. Cílem EU je uzavřít ambiciózní dohodu týkající se environmentálního zboží v rámci Světové obchodní organizace a v rámci dvoustranných obchodních dohod usilovat o liberalizaci environmentálního zboží a služeb a usnadnění obchodování a investic v oblasti výroby energie z obnovitelných zdrojů.

V příloze II sdělení „Podpora přechodu na čistou energii“ jsou uvedeny některé oblasti, kde lze v krátkodobém horizontu posílit konkrétní opatření, přesměřovat zaměření nebo zlepšit synergie na podporu pracovních míst, růstu a investic v Evropě.

2. Návrh směrnice, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti

Komise uvozuje tento návrh tím, že stávající unijní právní rámec byl vytvořen s ohledem na cíl zvýšit do roku 2020 energetickou účinnost o 20 % a nyní musí být v souvislosti s výhledem do roku 2030 znovu nastaven, a to v návaznosti na dohodu Evropské rady z roku 2014, podle níž má být cíl zvýšit energetickou účinnost do roku 2030 nejméně o 27 % do roku 2020 přezkoumán s ohledem na možné zvýšení na 30 %, přičemž Evropský parlament ve svém usnesení vyzval, aby byl stanoven závazný cíl ve výši 40 %.

Tento návrh stanoví **závazný cíl energetické účinnosti na úrovni EU pro rok 2030 ve výši 30 %**. Tento cíl představuje snížení konečné spotřeby energie o 17 % ve srovnání s rokem 2005. Toto snížení spotřeby energie má zvýšit hospodářský růst a pomoci evropským společnostem zvýšit konkurenceschopnost udržením nízkých nákladů. Dále má dojít k vytvoření místních obchodních příležitostí a pracovních míst. Také by se tímto měly snížit náklady na omezování znečištění a poškození zdraví a snížením dovozu plynu by se měla zvýšit energetická bezpečnost. Nejsou stanoveny vnitrostátní závazné cíle pro členské státy, ale orientační příspěvky členských států k energetické účinnosti pro rok 2030 budou oznámeny v integrovaných vnitrostátních energetických a klimatických plánech členských států (články 1 a 3).²² Při stanovení svých příspěvků musí vzít členské státy v potaz, že v roce 2030 nesmí být v Unii spotřeba primární energie vyšší než 1 321 Mtoe nebo konečná spotřeba energie vyšší než 987 Mtoe.

Návrh prodlužuje povinnosti v oblasti úspory energie na období po roce 2020, přičemž zachovává míru každoročních úspor ve výši 1,5 % objemu ročního prodeje energie konečným zákazníkům a možnost používat jak stávající systémy závazků v oblasti energetické účinnosti, tak alternativní

²⁰ KOM (2016) 763 v konečném znění

²¹ Reforma uspořádání trhu odstraňuje přednostní distribuci pro uhlí, plyn a rašelinu a omezí potřebu kapacitních mechanismů, které zpravidla závisely na uhlí. Komise zavede pravidelné sledování dotací na fosilní paliva v EU a očekává, že členské státy využijí svých vnitrostátních plánů pro energetiku a klima ke sledování postupného odstraňování dotací na fosilní paliva. Komise provede hodnocení účelnosti a účinnosti rámce EU pro zdanění energie, aby mohla stanovit další možné kroky také v kontextu snahy o odstranění dotací na fosilní paliva.

²² Komise příspěvky posoudí a stanoví postup, jak zajistit, aby v součtu splňovaly cíl Unie. Komise rovněž posuzuje pokrok v oblasti energetické účinnosti a navrhuje další opatření, pokud Unie nebude k dosažení cíle směřovat.

opatření. Členské státy budou moci vzít do určité míry v úvahu instalaci nových technologií výroby obnovitelné energie na budovy nebo uvnitř budov (článek 7, 7a a 7b).

Článek 9 týkající se měření a článek 10 týkající se vyúčtování se mění tak, aby se vztahovaly jen na plyn; doplňují se nová podobná ustanovení týkající se jen vytápění, chlazení a užitkové teplé vody dodávané z centrálních zdrojů. Pro zvýšení četnosti informací se zavádí povinnost, aby měřiče tepla byly dálkově odečitatelné (článek 9a).

Návrh také posiluje aspekty energetické účinnosti tím, že vyžaduje, aby byla při tvorbě systémů závazků v oblasti energetické účinnosti a alternativních opatření zohledněna energetická chudoba (články 7a a 7b).

Článek 4, který požaduje, aby členské státy vytvořily dlouhodobé strategie pro mobilizaci investic do renovace svého vnitrostátního fondu budov, bude vyjmut z této směrnice a přidán do směrnice o energetické náročnosti budov.

Do směrnice se vkládá všeobecné ustanovení o přezkumu, podle něhož musí Komise posoudit směrnici a předložit zprávu EP a Radě do 28. 2. 2024 a poté každých pět let. Komise také předložila související pracovní dokument, kde uvádí příklady osvědčených postupů v oblasti energetické účinnosti v celé EU.²³

3. Návrh směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepracované znění)

Již v Rámci politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 Evropská rada v říjnu 2014 schválila závazný cíl na úrovni EU, aby podíl energie z obnovitelných zdrojů energie (OZE) spotřebovávané v EU v roce 2030 byl nejméně 27 %. Za předpokladu zachování stávající úpravy a nepřijetí dalších opatření se očekává v roce 2030 dosažení podílu asi 24,3 %. Návrh stanoví principy, na základě kterých má být zajištěno, že členské státy společně splní cíl 27 %, a to nákladově-efektivním způsobem a zahrnutím tří sektorů – elektřiny, chlazení a vytápění a dopravy.

Nejdůležitější body návrhu:

Článek 1 upravuje předmět směrnice, v článku 2 jsou objasněny a zavedeny nové definice.

Článek 3 stanovuje **na úrovni EU závazný cíl podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě v EU v roce 2030 nejméně 27 %**. Příspěvky členských států mají být stanoveny a oznámeny Komisi v rámci integrovaného národního plánu pro oblast energetiky a klimatu. Podíl OZE na hrubé konečné spotřebě každého členského státu od roku 2021 nesmí být nižší, než je hodnota dle přílohy směrnice (pro ČR 13 %).

Článek 4 stanovuje pravidla pro státní podporu pro energii z OZE (včetně vyhodnocování její efektivity). Článek 5 upravuje poskytování podpory pro elektřinu z výroben OZE umístěných v jiných ČS.

Článek 7 upravuje výpočet podílu energie z OZE (včetně snižování maximálního podílu biopaliv a biokapalin vyráběných z potravinářských a krmných plodin od roku 2021).

Článek 15 upravuje nový postup výpočtu minimální hodnoty energie z OZE v nových budovách a stávajících budovách, které jsou renovovány. Členské státy mají stanovit a zveřejnit časový harmonogram přidělování podpory OZE na nejméně 3 následující roky. Členské státy rovněž musí zajistit, aby úřady do svého plánování zapojovaly OZE a využití odpadního tepla či chladu. Členské státy rovněž mají zhodnotit potenciál OZE a využití odpadního tepla a chladu pro vytápění a chlazení.

²³ SWD (2016) 404

Článek 16 upravuje povolovací proces pro výstavbu projektů OZE (jedno kontaktní místo od roku 2021 a maximální lhůta pro trvání takového procesu 3 roky). Rovněž je požadavek zjednodušit repowering - povolovací proces nebude moci trvat déle než 1 rok.

Článek 17 upravuje jednodušší připojení do elektrické sítě a repowering na základě jednoduchého oznámení pro malé instalace do 50 kW a demonstrační projekty.

Článek 19 pozměňuje vydávání záruk původu.

Článek 21 upravuje, že výrobci elektřiny z OZE, kteří vyrábějí elektřinu pro vlastní spotřebu, budou mít právo dodávat na základě tržní ceny nadvýrobu do elektrické sítě při zachování statusu spotřebitele.

Článek 23 se vztahuje na vytápění a chlazení: každý členský stát má usilovat o zvýšení podílu OZE pro vytápění a chlazení o alespoň 1 procentní bod každý rok na podílu konečné spotřeby energie. Článek 24 opravňuje spotřebitele odpojit se od dálkových systémů zásobování tepelnou energií a dále upravuje přístup výroben OZE pro vytápění a chlazení včetně odpadního tepla do systému dálkového vytápění.

Směrnice dále nastavuje limit pro podíl biopaliv vyráběných z potravinářských a krmných plodin na úroveň 7 % celkové spotřeby energie v dopravě v roce 2021 s postupným každoročním snižováním až na hodnotu 3,8 % v roce 2030. Dále má dojít ke zvýšení minimálního podílu pokročilých biopaliv na 3,6 % v roce 2030 (v roce 2020 má být podíl 0,5 %). Rovněž je zaveden souhrnný cíl pro podíl pokročilých biopaliv, bioplynu, fosilních paliv z odpadů a obnovitelné elektřiny 6,8 % v roce 2030 (1,5 % v roce 2020). (Článek 25)

Návrhem má být také rozšířena povinná certifikace tzv. kritérií udržitelnosti na jakoukoliv biomasu využitou k výrobě energie (nyní jsou tato kritéria závazně uplatňována pouze v případě biomasy určené k výrobě biopaliv a biokapalin).

4. Návrh nařízení o správě energetické unie, kterým se mění směrnice 94/22/ES, směrnice 98/70/ES, směrnice 2009/31/ES, nařízení (ES) č. 663/2009, nařízení (ES) č. 715/2009, směrnice 2009/73/ES, směrnice Rady 2009/119/ES, směrnice 2010/31/EU, směrnice 2012/27/EU, směrnice 2013/30/EU a směrnice Rady (EU) 2015/652 a ruší nařízení (EU) č. 525/2013

Evropská komise uvádí, že vytvoření odolné energetické unie s ambiciózní politikou v oblasti změny klimatu a základní transformaci energetického systému lze dosáhnout pouze kombinací koordinované činnosti, a to legislativní i nelegislativní, na úrovni Evropské unie i členských států. Dosažení tohoto cíle dle Komise vyžaduje **silnou správu energetické unie**. Předložený návrh má vést k významnému **snížení administrativní zátěže** pro členské státy, Komisi i další orgány s ohledem na principy zlepšování právních předpisů. Návrh má spojit stávající rozptýlené povinnosti týkající se plánování a podávání zpráv, čímž má dojít ke zjednodušení těchto povinností. Má dojít ke **sladění a aktualizaci požadavků a odstranění stávajících duplicitních požadavků**. Druhým pilířem regulačního rámce pro správu energetické unie má být definice robustního politického procesu mezi členskými státy a Komisí s úzkým zapojením dalších orgánů EU s ohledem na dosažení cílů energetické unie, zejména cílů v oblasti energeticky a klimatu pro rok 2030. Nařízení má rovněž přispívat k provádění Pařížské dohody.

Konkrétní ustanovení:

- Kapitola I: Kromě předmětu a oblasti působnosti obsahuje definice.

- Kapitola II: Zavádí se povinnost členských států vypracovat *integrovaný plán v oblasti energetiky a klimatu pro období od roku 2021 do roku 2030* do 1. ledna 2019 (a i pro další desetiletá období).²⁴ Rovněž je stanoven proces konzultace mezi Komisí a členskými státy před finalizací plánu na základě konceptu vnitrostátního plánu, který má být předložen Komisi k 1. lednu 2018 (a potom každých 10 let).
- Kapitola III: Zde jsou stanoveny povinnosti členských států týkající se přípravy *dlouhodobých strategií pro snížení emisí* s 50letou perspektivou.
- Kapitola IV: Kapitola popisuje povinnosti členských států týkající se vytváření dvouletých *zpráv o pokroku* ohledně provádění plánů počínaje rokem 2021. Kapitola také uvádí konkrétní informace o zprávách, které je potřeba podávat každoročně.²⁵ Dále uvádí nezbytný obsah příslušných zpráv pro všech pět rozměrů EnU a stanoví platformu pro elektronické podávání zpráv.
- Kapitola V: Zde je upraveno sledování a hodnocení ze strany Komise vzhledem k cílům uvedeným ve vnitrostátním plánu. Je stanoven proces, pomocí kterého může Komise vydávat doporučení. Tato kapitola také zavádí souhrnné hodnocení prvních vnitrostátních plánů umožňující identifikovat případnou mezeru v celkových cílech EU. Komisi bude umožněno vydávat doporučení založená na zprávách o pokroku a je uvedeno, že Komise bude konat na úrovni EU nebo bude požadovat od členských států provedení opatření, pokud posouzení pokroku bude ukazovat, že nedojde k dosažení cílů EU pro rok 2030. Také je stanoven přístup Komise ke každoroční zprávě o stavu energetické unie.
- Kapitola VI: Kapitola VI stanoví podmínky týkající se vnitrostátního inventurního systému i inventurního systému Unie týkajícího se emisí skleníkových plynů a souvisejících politik, opatření a odhadů. Je zde poskytnut právní základ pro vytvoření unijních a vnitrostátních registrů, které budou sloužit k záznamu vnitrostátně stanovených příspěvků, a je umožněno využívat mezinárodně převáděné výsledky snižování emisí dle Pařížské dohody.
- Kapitola VII: Kapitola stanoví mechanismy a principy pro spolupráci a podporu mezi členskými státy a Uníí. Také je stanovena role Evropské agentury pro životní prostředí.
- Kapitola VIII: Kapitola VIII se týká výkonu přenesené pravomoci Komisí.
- Kapitola IX: Poslední kapitola ustanovuje Výbor pro energetickou unii a uvádí ustanovení týkající se kontroly nařízení v roce 2026, ruší a mění další právní předpisy k zajištění souladu a obsahuje ustanovení týkající se přechodných opatření a vstupu v platnost.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Sdělení nemá přímý dopad na právní řád ani na státní rozpočet ČR. V návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti, je řečeno, že se neočekává nárůst dalších rozpočtových nebo administrativních nákladů pro veřejné orgány v členských státech, protože ty již přijaly opatření a vytvořily struktury. Ve většině případů jsou náklady spojené s těmito opatřeními v oblasti systémů povinného zvyšování energetické účinnosti přeneseny na koncové zákazníky, ti však těží z nižších nákladů na energie v důsledku nižší spotřeby energie. Členské státy

²⁴ Příloha I obsahuje závaznou šablonu pro tyto plány.

²⁵ Př. s ohledem na mezinárodní závazky.

budou mít povinnost uvést v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí o energetické účinnosti nejpozději do 12 měsíců od vstupu směrnice v účinnost.

Ohledně návrhu nařízení o správě energetické unie se očekává, že zjednodušení prostřednictvím jediného legislativního aktu si vyžádá celkové kumulativní náklady členských států ve výši 219,3 milionu EUR, i tak ale toto řešení představuje úsporu (asi 3,4 milionu EUR). Nařízení bude po schválení závazné a přímo použitelné.

Návrh směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů očekává finanční náklady pro členské státy spojené s administrativou. Tyto náklady mají nést spotřebitelé. Právní řády členských států budou muset být uvedeny do souladu se směrnicí.

- **Stanovisko vlády ČR:²⁶**

Pozice vlády ČR k návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti:

Vláda ČR zastává názor, že předložený návrh v mnoha bodech nereflektuje závěry jednání Evropské rady ze dne 23. – 24. října 2014 k Rámci politiky v oblasti klimatu. Vláda ČR uvádí, že bude prosazovat nezávaznost cíle ve výši dohodnuté na Evropské radě v říjnu 2014. Vláda považuje za nejednoznačný výklad způsobu stanovení národních příspěvků a požaduje jeho vyjasnění, resp. zachování stávajícího způsobu. Dále bude vláda prosazovat, aby výše procentuálního snížení spotřeby energie byla stanovena dle potenciálu jednotlivých dotčených odvětví. Vláda se domnívá, že v oblasti energetické účinnosti a EU ETS dochází k překryvu, který může negativně ovlivnit systém EU ETS a snížit cenu povolenky, a tím i motivaci provozovatelů k nízkouhlíkovým emisím. Vláda ČR má také výhrady ke stanovení nezávazných národních příspěvků členských států a k následnému mechanismu pro případ, že příspěvky nebudou stačit k dosažení kolektivního cíle.

Pozice vlády ČR k návrhu směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů:

Předběžná pozice vlády uvádí, že ČR podporuje snahu Evropské komise o rozvoj obnovitelných zdrojů energie. Vláda se ale domnívá, že členské státy by měly mít větší volnost pro nastavení trajektorie národního příspěvku k dosažení rozvoje OZE za účelem splnění cíle pro rok 2030 a že připomínky Evropské komise by měly být pouze doporučující a členský stát by měl mít možnost na základě řádného odůvodnění tato doporučení neakceptovat. Vláda nepodporuje zřízení společného fondu, do kterého budou muset členské státy přispívat v případě neplnění cílů; pokud by byl zřízen, vláda požaduje přesné popsání fungování, včetně zapojení členských států do jeho správy. Vláda souhlasí, aby k dalšímu rozvoji OZE docházelo zejména pomocí tržních přístupů a byly minimalizovány regulatorní zásahy do trhu. Vláda navrhuje, aby se využívání režimů podpory elektřiny z OZE v jiných členských státech týkalo pouze nových výroben. Povolovat zdroje OZE včetně finálního vydání rozhodnutí v jednom místě bude dle vlády obtížné. Vláda požaduje větší flexibilitu členských států ke stanovení hranice výroben pro jednodušší připojení do elektrické sítě. Vláda má výhrady rovněž k navrhované úpravě sektoru vytápění a chlazení (povinné každoroční navyšování podílu OZE o 1 procentní bod, přístup třetích stran do teplárenských soustav). Vláda nesouhlasí s omezením příspěvku biopaliv vyrobených z potravinářských nebo krmivářských surovin pod úroveň 7 % celkové spotřeby energie v dopravě a navrhuje zachovat stávající omezení platné pro rok 2020 (tedy 7 %). Vláda ČR dále nesouhlasí s navrhovanými přísnými podíly pro pokročilá biopaliva a ani se souhrnnými cíli pro podíl pokročilých biopaliv, bioplynu, fosilních paliv z odpadů a obnovitelné elektřiny. ČR nepodporuje ani stanovení povinných podílů jednotlivých druhů biopaliv v každém roce. ČR dále nesouhlasí s rozšiřováním kritérií udržitelnosti na pevnou biomasu. Zavádění nebo další rozšiřování systémů certifikace na pevnou biomasu by pro všechny

²⁶ Údaje pocházejí z předběžné rámcové pozice ze dne 6. února 2017

účastníky trhu mohlo být administrativní i finanční zátěží a zásadním způsobem by se promítlo do konečných cen energetických produktů.

Pozice vlády ČR k nařízení o správě energetické unie:

Vláda ČR vyjadřuje souhlas s potřebou efektivního a přehledného mechanismu řízení EnU. Vláda nepovažuje harmonogram přípravy národního energeticko – klimatického plánu uvedený v návrhu nařízení za splnitelný (nařízení je zatím pouze ve formě návrhu, absence příslušných prováděcích předpisů). Vláda by rovněž přivítala jednodušší a obecnější podobu národních plánů. Vláda ČR také klade důraz na to, aby byla potvrzena nezávaznost doporučení Komise, bude-li Komise považovat národní opatření za nedostatečná. Vláda rovněž požaduje upřesnění formy regionální spolupráce a konzultací. Vláda ČR zastává názor, že komentáře ze strany sousedních a ostatních členských států by měly mít nezávaznou povahu.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Komise vyzvala Evropský parlament a Radu, aby k návrhům přistupovaly jako k prioritě a aby zachovaly celkovou soudržnost balíčku i dřívějších relevantních návrhů. V Evropském parlamentu je garančním výborem pro dokumenty Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE). Zpravodaji v tomto výboru jsou Claude Turmes (správa energetické unie), Adam Gierek (energetická účinnost) a José Blanco López (obnovitelné zdroje). Návrhy se plánují zabývat i další výbory EP. V Radě EU byly návrhy projednávány na konci února 2017.

Osmítýdenní lhůta pro odůvodněná stanoviska pro rozpor se zásadou subsidiarity uplynula u směrnice o energetické účinnosti a u směrnice o energetické náročnosti budov již 27. ledna 2017. Obě komory Nizozemského parlamentu zaslaly odůvodněné stanovisko ke směrnici o energetické náročnosti budov. U návrhu nařízení o správě energetické unie lhůta uplynula 8. března 2017. U návrhu k obnovitelným zdrojům uplyne lhůta 17. května 2017.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 20. 4. 2017 a usnesením č. 375 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **projednal** sdělení Komise „Čistá energie pro všechny Evropany“, návrh nařízení o správě energetické unie, návrh směrnice, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti, a návrh směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů energie;
2. **podporuje** rámcovou pozici vlády ČR k návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti ze dne 27. 1. 2017, rámcovou pozici vlády ČR k návrhu směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů energie ze dne 16. 1. 2017 a rámcovou pozici vlády ČR k návrhu nařízení o správě energetické unie ze dne 23. února 2017;
3. **podporuje** pozici vlády ČR ve snaze prosazovat nezávaznost cíle v oblasti energetické účinnosti ve výši dohodnuté na Evropské radě v roce 2014;
4. **požaduje** důsledné dodržení nezávazné povahy národních příspěvků k plnění evropských cílů pro OZE a EE a stanovení jasného a objektivního mechanismu zhodnocení dostatečnosti

národních příspěvků a rovněž **žádá** potvrzení nezávaznosti doporučení Komise i komentářů ze strany sousedních a dalších členských států v návrzích právních předpisů;

5. **podporuje** snahu vlády ČR o vyjasnění výkladu způsobu stanovení národních příspěvků v návrhu směrnice o energetické účinnosti;
6. **žádá vládu**, aby okamžitě zahájila práce na přezkumu překompenzací podpory obnovitelných zdrojů;
7. **podporuje** požadavek vlády ČR, aby bylo možné použít v co nejširší míře již existující národní strategické dokumenty;
8. **pověřuje** předsedu výboru pro evropské záležitosti, aby v rámci politického dialogu postoupil toto usnesení předsedovi Evropské komise;
9. **pověřuje** předsedu výboru, aby toto usnesení postoupil pro informaci hospodářskému výboru Poslanecké sněmovny PČR.